1852. N°. 112.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 17 SEPTEMBER.

De Prijs dezer Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 16 September.

Zitting van den Gemeenteraad van heden.

Afwezig de de HH. Adriaans, Ysselsteyn en Olivier.

De Notulen der vorige Vergadering zijn gelezen en goedgekeurd.

De Burgemeester heeft medegedeeld:

1°. Eene dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuidholland dd. 1 September 1852, N°. 9, (Provinciaalblad N°. 107,) houdende inlichtingen nopens de toepassing der artt. 10 en 15 van de voorschriften omtrent de inrigting der Gemeentebegrooting; en

2°. Eene dispositie van Gedeputeerde Staten dezer Provincie, dd. 8 September jl. B. N°. 5301 (3e Afd.,) G. S. N°. 8, houdende goedkeuring van het Raadsbesluit van den 26sten der vorige maand, omtrent het verleenen van een voorschot, ad f 18,600, aan Mrn. Regenten der Huis-Zitten en Diaconie Armen.

Is besloten deze beide stukken voor kennisgeving aan te nemen.

De Burgemeester legt vervolgens over:

1°. Een adres van T. A. Jas te Amsterdam, daarbij vrijstelling verzoekende van het Minerval op het Stedelijk Gymnasium voor zijnen pupil H. Santhagens, zoon van de Wed. Santhagens alhier.

Is conform des Voorzitters voorstel besloten dit adres ten fine van berigt en raad te stellen in handen van Curatoren van 't Gymnasium.

2°. Een voorstel van het Raadslid Lisman, om terug te komen op het besluit van dezen raad, betreffende de aflossing der Schuld aan de Leydsche Spaarbank, en die gelden voor zoover die nog niet zijn afgelost, nader te bestemmen tot voorziening in de buitengewone behoefte van het volgende jaar.

Op voorstel van den Voorzitter is besloten dit stuk ten fine als boven te stellen in handen der Commissie van Finantie.

De Burgemeester heeft medegedeeld dat Burgemeester en Wethouders op Zondag ll. met genoegen kennis bekomen hebben, dat in deze Gemeente met den 1sten October het regement Rijdende Artillerie in bezetting zal komen, dat zij voor dit corps de kazerne in den Doelen hebben aangewezen, en alzoo de kazerne aan de Morsch Poort hebben moeten bestemmen voor het bataillon van het 8ste regement infanterie, terwijl zij voor als nog niet bij magte zijn om voor het Werkhuis een ander locaal aan te wijzen, hetgeen volgens raadsbesluit van den 7den Mei tijdelijk in die kaserne was geplaatst. Na deliberatie is besloten goed te keuren het door Burgemeester en Wethouders in deze verrigte; in te trekken het raadsbesluit waarbij tijdelijk de kaserne aan de Morsch Poort tot Werkhuis is bestemd en aan de zorg van Burgemeester en Wethouders aan te bevelen om in de eerstvolgende Vergadering een voorstel te doen ter voorziening in de behoefte aan een ander locaal, ten dienste van dit Werkhuis.

Waarna de Vergadering is gesloten.

— Wij vernemen dat door de Arrondissements-Regtbank alhier voor de bestaande vacature sedert het vertrek van den Heer Mr. J. H. van der Sande, door diens benoeming tot Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland, het volgende drietal is opgemaakt: de HH. Mrs. J. W. Schuurman, Lid van de Arrondissements-Regtbank te Gorinchem, Mr. S. Tak, Advocaat en Supplant-Regter bij de Arrondissements Regtbank alhier en C. J. N. Nieuwenhuis, Kantonregter te Woerden.

— In de *Staats-Courant* van 4 Augustus jl. (N°. 183) is vermeld, dat het Meer was *droog geworden*, doch dat, zoolang de afzonderlijk volbonde vakken der Hoofdvaart binnen het meer niet met elkander in verbinding waren gebragt, de eigenlijke stand van den waterspiegel in hetzelve niet met juistheid te berekenen was. — Die verbinding had volgens de bestekken met het begin dezer maand moeten zijn volbragt; — dit is echter niet geschied; alleen zijn de Lynden en de Cruquius dezer dagen door de Hoofdvaart in *Nieuwen Meerpolder* vereenigd.

Dewijl alzoo elk der drie stoomwerktuigen den laatsten Augustus nog een eigen boezem had, waarin het werkte en het water dikwijls van 4 el tot 4.80 en lager onder Amsterdamsche peil afpompte, kan de middelbare stand van het water over het geheel op dien tijd nog evenmin als op het eind van Julij worden opgegeven; op den laatsten der afgeloopene maand was de waterstand der Hoofdvaart in het vak bij den Leeghwater 4.07 el, bij den Cruquius 4.15 el en bij den Lynden 4.09 el onder A. P. De in het midden des polders nog aanwezige en door den regen soms vermeerderde plassen worden door den wind over den bodem heen en weder bewogen; konden zij alle op de binnenkanalen worden afgeleid, zij zouden in een oogenblik verdwijnen, als liggende veel hooger dan het water in de vakken der Hoofdvaart. (*Staats-Cour.*)

— Uit Goes wordt gemeld, dat Maandag middag door onverwachts hoog opgezetten vloed, aan de vervaardigde werken ter indijking van de Oosterschelde niet onbeduidende schade is veroorzaakt.

— Aan het dezer dagen in het licht verschenen verslag van den staat en de werkzaamheden van het Nederl. Zendelinggenootschap, ontleenen wij het volgende: In den loop van het vorige jaar heeft het genootschap twee zendelingen verloren, namelijk de broeders Bär en Herrmann. Tegen dat verlies staat over de zegen, met welken de overige broeders op Amboina en Timor, in de Menahasse van Menado en op Java, werkzaam zijn. Ook de toestand van het zendelingshuis te Rotterdam was gunstig en de oudste der kweekelingen T. A. F. van der Valk, was, na voorafgaand onderzoek, bevoegd verklaard tot de heilige bediening, en stond gereed, de reis naar Java te ondernemen. Met het uitgeven van kleine stukjes, ter bevordering van Christelijk geloof en leven onder onze landgenooten, bleef men voortgaan, en ten getale van 16,468 exempl. werden zij verspreid en gretig ontvangen. Het Nederl. Bijbelgenootschap blijft steeds medewerken, en is bereid, de zendelingen overvloedig van Maleische en Javaansche Bijbels te voorzien. Terwijl de belangstelling in het werk des genootschaps onder de Christenen in het vaderland steeds toenemende bleek te zijn, begon deze zich mede te openbaren onder de Christenen in Indië. Uit Samarang, werd f 300 overgemaakt, en te Batavia op het Kersfeest ruim f 1,400 ten behoeve van het genootschap gecollecteerd. De inkomsten van hetzelve zijn dit jaar gebragt tot f 90,270.27, terwijl de uitgaven f 72,952.20 bedroegen, en dus een batig slot van f 17,318.07 verkregen werd; zijnde de uitgaven minder geweest dan in het vorige jaar, voornamelijk ten gevolge van het afsterven der twee zendelingen. Op niet minder dan 118 plaatsen is de Pinkster-collecte dit jaar voor het eerst gesolied. De afdeelingen en onder-afdeelingen des genootschaps bleven ijverig werkzaam en namen in leden toe; vier nieuwe afdeelingen werden opgerigt, als: te Schoonhoven, Monnikendam en Broek, Appingadam en Zwolle.

— Volgens berigt uit Triëst van den 6den dezer had men de tijding ontvangen dat de Lloyd-stoomboot Australia, die den 27sten Augustus van daar naar Alexandrië vertrokken was, den 30sten op de hoogte van Kandia een der raderen gebroken had, en genoodzaakt was geweest naar Korfu terug te keeren, alwaar de passagiers en de postpaketten de volgende stoomboot zouden moeten afwachten. Ongelukkig, zegt het berigt, is treft dit oponthoud ook de met de Australia verzonden Hollandsche post.

VALKENBURG, 14 September.

De paardenmarkt werd alhier zeer druk bezocht. Het aantal paarden, dat te koop werd aangeboden, was als vorige jaren weder ongeveer vijf honderd. De handel was niet zeer geanimeerd, hetwelk vooral ook werd toegeschreven *aan het gemis van Engelsche en Fransche kooplieden*, die anders gewoon zijn deze markt te bezoeken. (*Hblad.*)

Gisteren is te Valkenburg paardenmarkt gehouden; ter markt waren aangevoerd ca. 400 paarden, enz.; *er waren een aantal Fransche en Belgische kooplieden opgekomen* en de handel was over het algemeen willig. Ondanks het ongunstige weder werd de markt door eene menigte vreemdelingen bezocht. (*N. R. C.*)

[Daar ons uit Valkenburg geen berigt is gezonden, zoo deelen wij deze niet zeer overeenstemmende berigten mede, in afwachting dat onder degenen die in deze zaak belang stellen, zich iemand de moeite zal willen geven om ons een juist berigt van die paardenmarkt te doen toekomen; 't geen wij, indien het ter plaatsing in dit blad geschikt is, waaromtrent wij ons het oordeel voorbehouden, volgaarne zullen plaatsen.]

'sGRAVENHAGE, 16 September.

Z. M. heeft aan den Generaal-Majoor C. Baron Nepveu, zijnen Adjudant in buitengewone dienst, Chef van den Generalen Staf, thans Luit.-Generaal, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen der Orde van St. Anna 1ste klasse in diamanten, hem door Z. M. den Keizer van Rusland geschonken; aan den Ritmeester J. M. Graaf van Lynden, zijnen

Adjudant, tot het aannemen en dragen van de versierselen der Orde van St. Stanislas 2de klasse, hem door Z. M. den Keizer van Rusland geschonken; aan Jhr. G. A. C. H. von Goedecke, 1sten Luitenant bij het regement rijdende artillerie, tot het aannemen en dragen van de versierselen van Ridder der Orde van het Zwaard, hem door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen geschonken, en aan F. Dunkler, Kapelmeester bij het regement grenadiers en jagers, het aannemen en dragen van de decoratie van Ridder der Leopolds-Orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

En aan den gepensionneerden Chirurgijn-Majoor van het leger in Oost-Indie, J. H. Sänger, het aannemen en dragen der versierselen van de Orde van het Legioen van Eer, hem geschonken door den President der Fransche Republiek.

— Onze Gezant in Engeland, Baron Bentinck is alhier aangekomen en zal eerst tegen het einde van October naar Londen terugkeeren.

— In deze residentie is aangekomen de Graaf Frederik van Nesselrode, Luit.-Generaal in Russische dienst, broeder van den Kanselier van Nesselrode, in Rusland.

— Nog is in de residentie aangekomen en aan het Hotel de l'Europe afgestapt, Don Jose Maria Magallon, Secretaris van Legatie aan het Hof van Spanje bij het Hof der Nederlanden.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft den termijn van dagvaarding der Erfgenamen van Koning Willem II, in revisie van deszelfs arrest, in zake de vordering van Jonkheer R. L. van Andringa de Kempenaer tegen de Koninklijke Dynastie, vastgesteld op den 21sten Januarij 1853. Dienvolgens zijn Z. M. de Koning, Prins Hendrik en Prinses Sophia der Nederlanden gisteren door en van wege genoemden Jonkheer *gedagvaard* geworden.

— Overmorgen, Zaturdag, 18den dezer, des middags ten twee ure, zal de Vergadering der Staten-Generaal zittingjaar 1851—52, namens den Koning, door den Minister van Binnenl. Zaken, worden gesloten.

— Heden middag wordt aan den Heer S. J. van den Bergh, door de werkende en honoraire leden van het Genootschap Oefening kweekt kennis, in het Hotel van den Heer Maas te Scheveningen, een prachtige maaltijd aangeboden, ter zake van zijne benoeming tot ridder van de orde der Eikenkroon.

— De *Nieuwsbode* berigt, dat de Minister van Justitie zich naar 's Bosch heeft begeven, naar men wil, tot herstel van zijne gezondheid.

— De Minister van Buitenlandsche Zaken, de Heer van Sonsbeek, heeft gisteren een grooten maaltijd gegeven aan de leden van het Corps Diplomatique.

— Bij de geruchten omtrent de voorgenomene aftreding van den Heer van Sonsbeeck als Minister van Buitenl. Zaken, geruchten, welke in de laatste dagen meerdere zekerheid hebben erlangd, voegen zich heden nog andere, die de portefeuille van Justitie betreffen, en welke naar een openvallenden zetel in het Ministerie wijzen. Het is toch eene waarheid, dat de Heer Strens sedert Zaturdag jl. zich buiten de residentie bevindt, de Ministerraden der laatste dagen niet heeft bijgewoond en niet ter Eerste Kamer was, toen daar Maandag jl. de voordragten nopens vele naturalisatie-wetten aan de orde waren. Dit een en ander gevoegd bij nog andere omstandigheden geeft voedsel aan het beweren, dat de Heer Strens het plan schijnt opgevat te hebben, de even aanvaarde betrekking wederom te zeggen. Wat hiervan zij, zal spoedig meer bepaald kunnen blijken; wij onthouden ons tevens van de vermelding der namen van opvolgers, omdat het gerucht zelf nog allezins bevestiging behoeft.

— De Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in de Provincie Groningen, sedert een geruimen tijd gezien hebbende, dat in de dagbladen zamengestelde geneesmiddelen aangeprezen en te koop worden aangeboden, en in aanmerking nemende de nadeelige gevolgen, die het voldoen aan die aanbiedingen en het ligtvaardig gebruik dier geneesmiddelen op de gezondheid en het leven der ingezetenen kan hebben, acht zich verpligt te herinneren, dat zulke te koop aanbiedingen bij de wetten onder bedreiging van straf zijn verboden, en waarschuwt daarom een ieder, om zich van zulke te koop aanbiedingen in de dagbladen te onthouden, ten einde zich niet aan regterlijke vervolgingen bloot te stellen.

— De Minister van Binnenl. Zaken zal Zaturdag geen gehoor verleenen.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 15 *September.*

In deze zitting is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp betreffende het aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland, ter somme van ƒ1,318,750 ter vereffening van alle vorderingen die dat rijk krachtens de overeenkomst van 9 Mei 1815 tegen Nederland zou kunnen inbrengen. Voorts omtrent dat, tot bepaling van de verpligting der provincie om aan behoeftige gemeenten te gemoet te komen. De beraadslaging over die beide wets-ontwerpen is bepaald op Vrijdag aanstaande, aan te vangen des voormiddags ten elf ure. Achtereenvolgens zijn aangenomen de navolgende wets-ontwerpen, als: dat tot veranderde toepassing van het tarief op het artikel, eau des Carmes; dat tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe belastingen enz., en dat betreffende den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken, de beide eersten met algemeene, en het laatste met 27 tegen 7 stemmen.

AMSTERDAM, 13 September.

Het verslag van het 4de boekjaar der Nederlandsche Maatschappij van onderlinge verzekering op binnenlandsche vaart, enz., alhier gevestigd, onder directie der Heeren Klaas Hartkamp en A. Goldberg, is aan Commissarissen uitgebragt.

Na een overzigt van het gebeurde in het afgeloopen boekjaar, waaruit blijkt, dat de maatschappij wederom aanmerkelijk is vooruitgegaan, en de nuttigheid der inrigting al meer en meer bijval vindt, bleek het, dat de schade, zoo aan totaal verlies als aan verscheidene min of meer belangrijke ongevallen al vrij aanzienlijk was, hoewel dezelve met eene bijdrage ƒ5,29½ per mille heeft kunnen gedekt worden. Ofschoon deze cijfers reeds voldoende zouden zijn om elke aanprijzing overbodig te maken, zoo kunnen wij echter niet nalaten, het besluit der Directeuren toe te juichen, om namelijk de geheele winst- en verliesrekening over het afgeloopen boekjaar bij het verslag te doen drukken, en niet alleen aan Commissarissen maar ook voor elk belanghebbende bloot te leggen.

Wij hebben ons daardoor kunnen overtuigen, dat de directie schier alle zaken ten spoedigste en billijkste heeft afgedaan en ook de algemeene onkosten zoo gering zijn, dat deze maatschappij, wanneer zij op dien voet voortgaat, spoedig eene groote uitbreiding zal erlangen. Zeer nuttig moet de achter dit verslag gevoegde algemeene lijst aller deelgenooten werken, waardoor iedereen in staat gesteld is, zijne opmerkingen ten opzigte der vaartuigen en hunne ingeschrevene sommen, aan de directie kenbaar te maken, waardoor de kwade praktijken het beste geweerd worden.

Deze openbare en doelmatige behandeling van zaken heeft ons zoodanig voldaan, dat wij de deelneming in deze maatschappij aan elken schipper ten hoogste aanbevelen. (*Amst. Cour.*)

LEEUWARDEN, 14 September.

Den 9den dezer is in het Nieuwe Stads-Weeshuis alhier, het herinneringfeest gevierd aan den edelen M. J. Baljée, die den 9den September 1752, en dus juist een eeuw geleden, in eene achterbuurt (het voormalige Hoekster achterom) te dier stede uit eenvoudige ouders geboren en vervolgens gedurende 10 jaren in het Weeshuis opgevoed werd. Hij overleed in 1824, op Batavia, als extra-ordinaris raad van Neêrlandsch-Indië, en maakte, na aftrek van eenige legaten, het Weeshuis tot universeel erfgenaam van zijn door vlijt en oppassendheid verkregen aanzienlijk vermogen, en werd alzoo, in de hand der Voorzienigheid, het middel waardoor dit Weeshuis kon behouden blijven.

GRONINGEN, 14 September.

Als eene merkwaardige zeldzaamheid kan dienen, dat de arbeiders J. Smit en J. Rakers den 7den dezer, bij het graven van eene sloot in de uitgedroogde gracht om de burgt te Wedde een ijzeren stormhoed uit de dagen der middeleeuwen te voorschijn haalden. Hij heeft de gedaante van een langwerpigen halven bol met vaste klep. Aan den achterkant is eene strook ijzer, bij wijze van afdak voor regen, geklonken, terwijl anderen klinken misschien voor houvasten van de verloren sieraden hebben gediend.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 September.

Heden namiddag overleed de Hertog van Wellington in den hoogen ouderdom van 83 jaren. Hij stierf na een, tot het einde toe in hooge en belangrijke betrekkingen doorgebragt leven. Als bij hoogst zeldzame en gelukkige uitzondering scheen zijn staatkundige invloed met de jaren toe te nemen en in dit opzigt zal zijn dood een groote leegte in de Kamer der Lords maken, waar hij met de lastbrieven van 50 en 60 zijner ambtgenooten was belast.

— Voor de Koningin, die zich nog steeds te Balmoral in Schotland ophoudt, zal aldaar een nieuw paleis, in modernen stijl, tusschen de rivier de Dee en het tegenwoordige kasteel gebouwd worden, dat 80 à 100,000 £ kosten moet. Na de voltooijing wordt het oude paleis geheel afgebroken.

— De oogst is thans in Ierland afgeloopen en is in hoeveelheid en hoedanigheid de beste, die in verscheidene jaren is ingezameld. De berigten luiden ook gunstig omtrent de aardappelen.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 September.

De honoraire Kanunnik te Namen, de Heer Montpellier, is tot Bisschop van Luik benoemd.

— De weduwe van den Graaf de Bocarmé, die zooals bekend is, als giftmenger op het schavot voorleden jaar den dood vond, zal binnen kort in den echt treden met een zekeren van Duerne, landeigenaar, wonende alhier.

— De *Indépendance Belge* deelt eenige berigten mede over de toepassing van het door den Heer Willems te Hasselt aanbevolen middel tot beboeding van het rundvee tegen de longziekte. In België, zegt het blad, schijnen de veefokkers en vetweiders door den uitslag der genomen proeven ten volle van het doeltreffende der inenting overtuigd. De uitkomst der proeven aan de Belgische rijks-veeartsenijschool te Cureghem is echter nog niet bekend. De Heer Willems is laatstelijk door deskundigen, van wege de Pruissische, de Engelsche en de Fransche Regering gezonden, over de aanwending van zijn middel geraadpleegd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 September.

De President heeft gisteren namiddag de voorgenomen reis naar het Zuiden des Rijks aanvaard. Hij zal 33 dagen uitblijven en begeeft zich eerst naar de departementen van de Cher, de Nièvre en de Allier, het hooftooneel van de socialistische onlusten in December 11. De Prefect van de Cher had de

gansche bevolking van het departement opgeroepen om zich te Bourges op de openbare wandelplaats te vereenigen en doen afkondigen dat onder de bevolking 20,000 gedenkpenningen zullen worden uitgedeeld. De Bisschop van Nevers heeft voor dien dag in de stad de vasten-verordeningen opgeheven, dewijl anders de voorraad vastenspijzen zoude te kort schieten.

— De *Moniteur* deelt heden morgen een besluit mede, waarbij de noodige credieten worden toegestaan om in het volgend jaar het net der electrieke telegraphen te voltooijen. — Bij een ander besluit is de zamenstelling van het Ministerie van Staat gewijzigd; het beheer der paleizen en dat der comptabiliteit zijn afgeschaft.

— De speculatie der graanhandelaren heeft de daling der prijzen niet kunnen tegen houden, daar de regen in het begin van September geen schade aan het veldgewas heeft te weeg gebragt, en de oogst vrij voordeelig uitvalt.

— Uit het programma voor het godsdienstig, letterkundig en wetenschappelijk onderwijs op de lyceën blijkt, dat het godsdienstig onderwijs verpligtend zal wezen voor de kostleerlingen, maar niet voor de andere. Het officiële toezigt op dit onderwijs zal geschieden van wege den Bisschop van het kersspel in tegenwoordigheid van den provisor of van eenig ander vertegenwoordiger van den Minister van Onderwijs. Even als het wetenschappelijk en letterkundig onderwijs zal ook het godsdienstige met prijzen en belooningen begiftigd worden.

— Sedert kort waren 15 onderwijsinrigtingen der Jezuiten op onderscheiden punten des lands gevormd. Thans verneemt men de oprigting van nog eenige andere, zooals een te Colmar. Die inrigtingen hebben meestal een aanzienlijk aantal leerlingen: die te Toulouse bijv. telde er in het nu afgeloopen schooljaar 600. In het departement van de Dordogne heeft het stads gymnasium te Perigneux bijkans alle leerlingen verloren door de mededinging van het Jezuiten-collegie van Sarlat, hetwelk in 1851 slechts 51 leerlingen, in het volgende schooljaar er 160 had, en voor den weldra aanvangenden nieuwen cursus reeds 220 aanvragen tot opneming van leerlingen ontvangen heeft.

— Te Vaugirard, eene onmiddelijk aan Parijs grenzende gemeente, wordt eene kerk gebouwd, die 300,000 fr. zal kosten.

— Te Port-Creteil zakte dezer dagen zekere herbergier, Morizet, in zijn kelder bezig zijnde, door den grond. Op zijn geschreeuw kwamen de knechts aanloopen en hielpen hunnen Heer, die ongelukkig een been gebroken had. Hij was nedergekomen in een anderen kelder, waar eene massa oude wijnvaten gelegen waren. Zoodra het verband gelegd was, haastte Morizet zich de bewuste vaten te doen onderzoeken en zie, hij bevond dat ze gevuld waren met ouden wijn van de edelste en kostbaarste Spaansche en Fransche soorten. De kelder had tot een pavillioen behoord, een *rendez-vous de chasse* van den Prins v. Condé.

— De Maire van Chatellerault heeft een besluit genomen, waarbij aan alle koffijhuis- of kroeghouders op zijn gebied verboden wordt om jongelingen beneden de 16 jaar toe te laten, zonder vergezeld te zijn door personen onder wier opzigt zij staan, of schriftelijk verlof te hebben.

PORTUGAL.

LISSABON, 7 September.

Er is een nieuw Ministerieel departement, voor openbare werken, handel en nijverheid, gevestigd, hetwelk in twee afdeelingen gesplitst zal zijn. Voorloopig is de Minister van Financiën, de Heer Fontes Pereira de Mello, met deze portefeuille belast. Bij een ander besluit is de daarstelling van een spoorweg van Oporto naar de Spaansche grenzen bevolen, die met den spoorweg van Lissabon verbonden worden zal.

SPANJE.

MADRID, 8 September.

In het Regeringsblad van gisteren is een Koninklijk besluit afgekondigd, waarbij een Luitenant der hellebardiers in de erfelijke ridderschap van Castilie verheven wordt met den titel van *Markies van den Steun*, als aandenken der dienst die hij bij den moordaanslag van Merino bewees door de gewonde en verschrikte Koningin te ondersteunen.

NAPELS.

Men geniet hier, even als Sicilië, de diepste rust. Men leeft er gansch vrij, zoolang men zich maar met de aangelegenheden des lands niet bemoeit. Het leger en het volk zijn den Koning toegedaan. Aan het eerste schenkt hij niet spaarzaam bewijzen van hoogschatting en van milddadigheid, en wat het eigenlijk gezegde volk aangaat (want bestaat er eenige oppositie, dan is het onder den adel), bij gemis van vrijheid zoekt men het alle mogelijke verbetering van zijn stoffelijken toestand te verschaffen. Tot nog toe is het hiermede tevreden, en men moet erkennen dat er merkbare, schoon langzame vooruitgang is. In Sicilië is onder de leiding van den Generaal Filangieri een billijk en weldadig bewind gevestigd, hetwelk de revolutionnaire brandstof die nog van 1848 was overgebleven, heeft vernietigd.

— De Koning heeft aan 432 staatkundige beschuldigden genade geschonken.

— Omtrent de uitbarsting van den Etna op Sicilie wordt berigt, dat die nog voortduurde en den 24sten Augustus de lava reeds 15 mijlen van den krater des bergs was voortgestuwd, tot aan het dorp Zaffarana Etnea, hetgeen door hare inwoners verlaten was. De wijnstokken hadden in die streken veel geleden.

— Drie Engelschen, die eenen togt van Londen naar Constantinopel met een vaartuig van 25 voet lang en 5 voet breed hebben ondernomen, zijn behouden te Venetië aangekomen en zullen de verdere reis voortzetten.

PRUISSEN.

BERLIJN, 14 September.

De Ministeriën van Eeredienst, Koophandel en Nijverheid hebben bepaald, om, ter bevordering van de gepaste viering van den Zondag, het houden van jaarmarkten op dien dag te verbieden.

— Alexander von Humboldt, de Nestor der Duitsche Geleerden, die gedurende eenigen tijd ongesteld was, is nu weder zooveel beter dat hij tot laat in den nacht aan het 4de deel van zijn' *Kosmos* arbeidt, en heden zijnen 83sten verjaardag te midden zijner vrienden viert.

— De Russische stad Saransk, in het Koningrijk Kasan, met 10,000 inwoners, is bijna geheel door brand vernield.

HANOVER.

In de laatstgehoudene algemeene vergadering der landhuishoudkundige Vereeniging hier te lande, werd als hoofdquaestie de vraag behandeld, of de landbouw in Duitschland reeds op zulk een hoogen trap van ontwikkeling stond, dat de landverhuizing als een noodzakelijkheid beschouwd kon worden? De meerderheid beantwoordde die vraag bepaald ontkennend. De overbevolking, of de overtalrijkheid van lieden in sommige vakken, was slechts schijnbaar, en al de duizenden die thans het land verlieten, zouden kunnen blijven en werk en brood vinden, indien de Staat hun de hand slechts wilde reiken, en zij zelf niet kleinmoedig genoeg waren, om in hun vaderland tegen vrijwillige moeite en arbeid op te zien, die zij zich elders gedwongen moeten getroosten. Men beriep zich op de groote uitgestrektheid gronds, die nog ontgonnen lag en op menschenhanden wachtte. Levendig werd de wensch uitgesproken, dat de Regering in de ontginning zou willen behulpzaam zijn, door het bevorderen der afwatering door pijpen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 11 September.

De Regering heeft een aanhangsel medegedeeld op de verordening omtrent de drukpers, waaruit blijkt, dat een ieder zijn eigen werk voor eigen rekening mag doen drukken en aan zijn huis verkoopen. De boekhandelaren mogen handel drijven in allerhande soorten van gedrukte werken; — ook in steendrukken, platen en kaarten, mits er een gedrukte tekst bij werde gevonden. Handelaars in oudheden mogen geen handel drijven in nieuwe boeken. Kunsthandelaars mogen alleen handel drijven in platen en kaarten, en ook in de daartoe behoorende gedrukte stukken, mits de waarde der platen en kaarten die der bedoelde gedrukte stukken te boven ga. Boekbinders mogen alleen leer-, school-, gebedenboeken en almanakken verkoopen. Inlandsche boekhandelaars en bevoegde verkoopers mogen hetgeen hun veroorloofd is op de jaarmarkten verkoopen, doch geen buitenlandsche.

FRANKFORT.

14 September.

Eergisteren is, na eene beraadslaging van drie dagen, de Gustaaf-Adolfs-Vereeniging gesloten. Des avonds te voren was een groot concert ten voordeele der Stichting gegeven, waarop alleen kerkelijke gezangen werden uitgevoerd. De leden hebben ten bedrage van 450, na de sluiting, met eene stoomboot, een' togt op den Rijn naar St. Goar gedaan en te Bacharach eene godsdienstoefening gehouden. Het volgende jaar zal de bijeenkomst te Koburg plaats hebben.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 1 September.

Sedert kort bestaat hier een geheim genootschap, de *Orde van de Eenige Star*. Hare statuten hebben tot zinspreuk: »met moed en trouw is niets moeijelijk," en vangen aldus aan: »Wij ondergeteekenden, leden der Orde van de Eenige Star, wenschende het gebied der vrijheid uit te breiden; overtuigd zijnde dat de vrijheid en de republikeinsche staatsinrigting onmisbaar zijn voor 's menschen geluk en voor de volle ontwikkeling van zijnen aanleg en geest, en dat het een ieders pligt is de anderen naar zijn vermogen te helpen in het streven naar geluk; als een der eerste pligten der Amerikaansche republikeinen beschouwende, met alle wettige en doelmatige middelen de van hunne vaderen geërfde beginselen van vrijheid en republikeinsch staatsleven over de geheele wereld te verbreiden, den zwakken te hulp te komen, aan de verdrukten deelneming en bijstand te schenken, — hebben met die inzigten en bedoelingen de Orde der Eenige Star opgerigt, of ons daarbij gevoegd."

Het genootschap heeft thans een der groote New-Yorksche dagbladen, de *Courier and Equirer*, tot zijne beschikking; het telt een groot aantal leden (15 à 25,000) van den gegoeden stand; de plannen zijn vooreerst op de aanhechting der Spaansche kolonie Cuba gerigt, maar daartoe niet beperkt. De oprigter van het genootschap is zekere Dr. Wren, een inwoner van den Staat Alabama.

— Volgens de tijdingen van de Societeits-Eilanden van het midden van Mei jl., was op Otaheite aan de Engelsche Zendelingen en Geestelijken van de Protestantsche kerk verboden, verder predicatien te houden, zoolang zij niet beloofden zich aan het Fransche beschermheerschap en aan de bevelen der Fransche Gezagvoerders te zullen onderwerpen.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten te Leyden, Watergang, Nieuwvliet, Babilonienbroek, Horssen, Blaure en Bornwerd, uitgebragte beroepen op: DD. H. T. de Blaauw, te Hoorn; A. F. Gerlach, te St. Philipsland; W. Gouda Quint, te Zaamslag; H. W. Bruins, Rustend Predikant van Gast, en de Candidaten L. de Visser en L. Kan de Beer.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 9 tot en met den 15 September 1852.

BEVALLEN: R. P. Suringar, geb. Los, D. — C. Ligtvoet, geb. van Eldik, Z. — M. van der Putten, geb. van Rooijen, D. — M. Schouten, geb. Reinhart, D. — J. M. Pieters, geb. de Cler, D. — E. Walle, geb. van der Walle, D. — S. Brouwer, geb. Walle, D. — J. Kleyn, geb. Regeer, D. — H. C. de Does, geb. van Egmond, D. — J. B. de Heer, geb. Cuper, Z. levenl. — H. van Baarsel, geb. Overgaauw, Z. — A. M. Behree, geb. Bredeveld, tweel. beide D. — M. J. de Geus, geb. de Haene, Z. — A. M. van der Linden, geb. Overdijk, D. — C. Hakkaart, geb. Lut, Z. — J. Korenhof, geb. Singeling, Z. — G. Evers, D., levenl. — A. H. Zwaanenburg, geb. Barendse, D. — C. van Beek, Z. — C. M. Gertenaar, geb. Geebertus, D. — J. Le Feber, D. — A. W. Root, geb. Molkenboer, D. — P. Breetvelt, geb. van den Berg, Z. — G. Selier, geb. Grieneger, D. — M. Momberg, geb. Luksenburg, Z.

GEHUWD: H. van der Reek, Jm. en J. Schaft, Jd. — A. van den Bop, Jm. en H. Hakman, Jd. — J. Bink, Jm. en A. l'Ecluse, Jd. — G. Wijling, Jm. en A. Piket, Jd. — J. J. Christiaanse, Jm. en S. van den Bosch, Jd. — M. H. Audié, Wedr. en C. Sares, Wede. — D. Lelijveld, Jm. en A. M. Los, Jd.

OVERLEDEN: L. G. Veruys, Z., 4 m. — W. Schroef, Z., 18 m. — J. J. Oudshoorn, D., 5 w. — J. Galjaart, geb. Flippo, 75 j. — H. Plezier, D., 2 j. — Cath^a. van Rosse, 58 j. — H. M. Zuurdeeg, Z., 2½ j. — P. Maat, 47 j. — M^a. Jac^a. Sommeling; 76 j. — H. Gordijn, Z., 10 m. — A. van Berkel, Z., 2 j. en 8 m. — P. J. Lacourt, Z., 2 j. en 3 m. — Cath^a. Hakkenberg, 21 j.

218de Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

3de Trekking. N°. 10306 een prijs van ƒ 1,250. N°s. 1537, 2545, 5297 en 15931 ieder een prijs van ƒ 1,000.

4de » N°. 17487 een prijs van ƒ 2,500. N°. 3200 een prijs van ƒ 1,000.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 15 September.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Geboden.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	$64\frac{3}{4}$	—	—
Dito Certificaten . . . » 3 »	$77\frac{1}{8}$	$77\frac{3}{16}$	$77\frac{3}{16}$
Dito dito . . . » 4 »	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{7}{8}$	$96\frac{7}{8}$
Amortisatie Syndicaat . . . » 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij . . . » 4½ »	$125\frac{1}{4}$	$125\frac{1}{2}$	$125\frac{1}{2}$
O. I. Leening . . . » 4 »	$96\frac{3}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . »	$82\frac{5}{8}$	$82\frac{3}{4}$	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . » 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer . . . » 5 »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . » 3 »	—	—	—
Dito dito . . . » 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	$108\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . . » 5 »	$107\frac{1}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	—	—	—
Dito 1840 . . . » 4 »	$91\frac{5}{8}$	$91\frac{3}{4}$	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . » 4 »	$91\frac{3}{16}$	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{3}{16}$
Dito dito Nieuwe . . . » 4 »	91	—	—
Inschrijving in Assign. . . . » 6 »	$71\frac{5}{8}$	—	—
Certificaten van dito . . . » 6 »	$72\frac{1}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën . . . » 4 »	$86\frac{1}{8}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 ƒ	—	—	—
Dito dito 1835 . . . » 500 »	$159\frac{3}{8}$	—	—
SPANJE, Obligatien . . . à 1 pCt.	$23\frac{5}{16}$	$23\frac{5}{16}$	$23\frac{5}{16}$
Dito Obligatiën . . . » 3 »	$49\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . » 3 »	$45\frac{1}{8}$	$45\frac{3}{16}$	$45\frac{1}{8}$
Bewijzen Coupons . . .	$2\frac{7}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . » 5 »	—	—	—
Dito . . . » 4 »	—	—	—
Dito Metall. . . . » 5 »	$78\frac{3}{4}$	79	—
Dito Nieuwe . . . » 5 »	$91\frac{3}{4}$	$91\frac{7}{8}$	$91\frac{13}{16}$
Dito 1847 . . . » 2½ »	$41\frac{7}{8}$	$41\frac{3}{4}$	$41\frac{13}{16}$
BELGIE, Banc. . . . » 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . » 2½ »	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . 5 »	$100\frac{3}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . » 5 »	$42\frac{7}{8}$	43	43
Dito dito . . . » 4 »	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{5}{8}$	$39\frac{9}{16}$
VENEZUELA, . . . » 3½ »	—	—	—
MEXICO, . . . » 5 »	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën . . .	$4\frac{7}{16}$	—	—

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 101.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ 9.85 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van L. G. LA LAU.